

Mario Benedetti: Truth on the Rocks

Truth on the Rocks (1989?)

Amílcar, öreg cimborám! Biztosan meglepődsz kilométeres levelem láttán, de valakinek el kell mesélnem ezt a történetet, és hát, erre vannak a barátok, nem igaz? Te is jól tudod, hogy *gyakorlatilag* soha nem voltam részeges. Megerősíti ezt az a megcáfolhatóan tény is, hogy eddigi negyven évem alatt csupán ötször rúgtam be. Ráadásul azt is megfogadtam, hogy az ötödik alkalom lesz egyben az utolsó is. Persze, nem akarlak becsapni, ez nem azt jelenti, hogy egy kortyot sem iszom hátralevő napjaim és éjszakáim során, pusztán arról van szó, hogy nem fogok többet eljutni a részegség mámoráig. Azonban eddig átélt berúgásaim olyan különleges természetűek voltak, hogy mindenképpen szeretném írásba foglalni őket az utókor számára. És úgy gondoltam, lehetnél te a viszontagságaim filatelistája.

Az egyik ok, amiért eltökéltem, hogy soha többet nem iszom le magam az, hogy azonnal elviselhetetlen őszinteség tör rám, amint az agyam megmártózik az alkoholban. Szóval nem elég, hogy igazán lerészegedem, de megrészegít az igazság is. *Truth on the rocks*. Ez pedig rendkívül veszélyes kombináció. Még mindig őr-zöm azt a feliratot, itt lóg a falamon, amit a madridi bolhapiacra vettél nekem: Jobb egy közismert részeg, mint egy anonim alkoholista. De már döntöttem, és megvan rá a jó okom. Ittasságom egyik alapvető sajátossága, hogy soha, még teljesen elázva sem keltem részeg ember benyomását. Tökéletesen józannak látszom, pedig nem vagyok az. Gyűjteményem első részegségéhez a felháborodásom vezetett, a megsértett méltóságom és az igazságszeretetem, egy szép magánerkölcsi *salade niçoise* hozzávalói. Tizenkilenc éves voltam, és a Torrente F. C.-ben fociztam a harmad- vagy negyedosztályban, nem emlékszem pontosan. A csapatban acélos *bekket* játszottam, ez divatos volt annak idején, nyilván most is az, csak a szóhasználat változott. Az igazat megvallva, mindig is altruista voltam, még akkor is, amikor kiélezett helyzetben gáncsoltam a tizenhatoson belül, mert bár elterült az érintett csatár, hosszában, ahogy kell, és kissé bosszúsnak is mutatkozott, az összekoccantott bokájának nem esett semmi baja. Nem hihetetlen, hogy soha sem kaptunk rólam tizenegyest? Tökélyre fejlesztettem a technikámat, a szabálytalanságot mindig olyan pillanatban követtem el, amikor a bíró és a partjelzők másra figyeltek, tulajdonképpen mindegy volt, mire. Viszont, ha bármelyikük látóterébe estem, engedelmesen hagytam magam átfűzni. Legalábbis, a következő alkalomig. Mindez része volt, és ezt te nagyon jól tudod, hiszen Albánia és Banglades szövetségi kapitánya is voltál, a

Amílcar, viejo compinche: Te extrañará recibir esta carta quilométrica, pero a alguien tengo que contarle mi historia y por algo sos mi amigo, ¿no? Vos bien sabés que *técnicamente* nunca he sido un borracho. Y eso está avalado por un dato irrefutable: apenas me he mamado cinco veces en mis cuarenta años de vida. Y además he decidido que la quinta fuera también la última. Ahora bien, no te hagas ilusiones, esto no significa que no vaya a beber en el resto de mis días y de mis noches, sino pura y exclusivamente que no volveré a ingresar en el estado de beodez. Sin embargo, mis papalinas han tenido en mi vida un carácter tan particular, que de algún modo quiero dejar constancia escrita de las mismas. Y te elegí a vos como filatélico de mis cuitas.

Una de las razones por las que he decidido no emborracharme más es que cuando sumerjo mi cerebro en alcohol me vuelvo insoportablemente veraz. O sea que me emborracho de verdad y también de verdades. *Truth on the rocks*. Y ésa es una combinación muy peligrosa. Todavía conservo, colgadito en la pared, aquel letrero que vos me conseguiste hace años en el Rastro madrileño: Más vale borracho conocido que alcohólico anónimo. Pero la decisión está tomada y tengo mis razones. Uno de los rasgos determinantes de mi alcoholismo profundo es que nunca adquiero aspecto de curda. Parezco completamente sobrio, pero no. Mi primera papalina de antología fue causada por la indignación, la dignidad ofendida y el amor por la justicia, todo junto, una suerte de *salade niçoise* de la moral privada. Tenía diecinueve años y jugaba en El Torrente F.C., de tercera o cuarta extra, no recuerdo bien. Mi puesto en el equipo era de *back* fierrero, como se estilaba antes y, con distinta nomenclatura, también se estila hoy. La verdad es que siempre fui ecologista, aun en mis definitorias zancadillas dentro del área, ya que el delantero en cuestión quedaba cuan largo era y algo quejoso, pero sin ninguna señal condenatoria en el tobillo zancadillado. ¿Querés creer que nunca me cobraron un penal? Yo había desarrollado una técnica impecable para que en ese santiamén en que cometía el desaguisado, árbitro y/o jueces de línea estuvieran mirando hacia otra parte, no importaba cuál. Si en cambio alguno del trío me tenía en su mira, entonces me dejaba driblear sin problema. Digamos que hasta la próxima. Todo eso forma parte, como vos bien sabés, ya

tizenhatoson belüli gurigázás íratlan, mégis nagyon is létező hagyományrendszerének. Ó, volt viszont egy bíró, egy bizonyos Góme-
mez, aki állandóan felbőszített. Nem azért, mert esetleg elnézett
egy leshelyzetet, vagy megítélt volna egy büntetést valamelyik szí-
nészkedő játékosnak. Ezt mind elnézzük. Azt viszont nem bocsá-
tottam meg neki, hogy mindezt pénzért csinálta. Amikor egyszer a
Gloria Celeste ellen játszottunk, ez volt a tulajdonképpeni döntő,
bár hátra volt még három mérkőzés, alig egy méterrel csekélyse-
gem orra előtt a következő gyalázatot követte el. A sovány Robles,
a Gloria legjobbja szinte az oldalvonalon vezette a labdát, és már-
már a szögletzászlóhoz ért, amikor láttam (hátrvédként kísértem),
és a bíró ugyanúgy látta, hogy a labda legalább húsz centivel el-
hagyta a játékeret, ennek következtében én fölhagytam az ül-
dözéssel, a szemfüles Robles viszont tovább tört előre, szemtől
szembe került a kapusunkkal, és bombagólt lőtt. Gól, nem volt
apelláta. Hiába reklamáltunk, nem volt apelláta. Nem mondtam
semmit a Gómeznak, mégis olyan gyilkos tekintettel néztem rá,
hogy pusztán ezért kiállított. Akkor kezdtem el szemmel tartani.
A spori mindig ugyanabba a Titánnak becézett kávézóba járt, én
pedig szorosan követtem. Egy nap, amikor nem vette észre, hogy
ott vagyok, a mosdóból távozva ezzel a két szememmel láttam,
hogy egy köteg bankjegyet vesz át Soca doktor kezéből, aki a Glo-
ria Celeste örökös elnöke volt, jobban mondva, örökös, bizonyos
korlátokkal, mert a következő évben páros lábbal rúgták ki a klub-
tól. Hagytam egy kis időt Gómeznak, hogy eltegye a piszkos pénzt
a nadrágja bal zsebébe, majd visszatértem az asztalomhoz, mint-
ha ők ott sem lennének. Azonban két nappal később megint el-
mentem a Titánba (a Gómez ott volt hátul, újságot olvasott), és
leküldtem négy citromos törkölyt, egyiket a másik után. Hogy ösz-
szeszedjem a bátorságom? Lehet, de talán inkább azért, hogy jól
megmondjam az igazat annak a baromnak. Úgyhogy, amint vé-
geztem a negyedik törkölyvel, kissé nehézkesen ugyan, de föláll-
tam, odamentem Gómezhöz, és hangosan azt mondtam neki: Ide-
figyeljen, maga korrupst disznó! Remélem, többet nem adja el ma-
gát, legalábbis nem a mi meccsünkön. Maga is pontosan tudja,
hogy az a labda elhagyta a játékeret, hisz az egész ott történt, a
szeme előtt. A kurafinak arcizma se rándult, nem is állt föl, csak
rám nézett, és láthatóan nyugalalmát megőrizve azt motyogta: Ez
csak egy vélemény, de vannak más vélemények is, van, aki azt
mondja, hogy kint volt, van, aki azt, hogy nem. Arra viszont kí-
váncsi lennék, miért mondja, hogy megvettek. Miért? Kiáltottam
olyan üveghangon, hogy én magam tettem az ujjam a számra,
mintha csendre inteném magamat. Hogy miért? Mert néhány
nappal ezelőtt, pontosan ebben a kávézóban szemtanúja voltam,
hogy Soca doktor átadott magának egy köteg pénzt, amit maga az

que has sido entrenador en Albania y en Bangladesh, de una
tradición no escrita pero no por eso menos real, del peloteo
en el área chica. Ah, pero hubo un árbitro, un tal Gómez,
que a mí me tenía caliente. No porque se comiera algún or-
sai o pitara un penal cuando sólo había sido dramaturgia del
caído. Todo eso se admite. Lo que yo no le perdonaba era
que lo hacía por guita. Justamente, en un partido que juga-
mos con el Gloria Celeste, verdadera final aunque todavía
faltaban tres fechas, perpetró una de sus infamias a menos de
un metro de este servidor. El flaco Robles, volante del Gloria,
venía con la pelota casi sobre la línea, ya muy cerquita del
banderín del córner, y entonces yo (que lo marcaba) vi, y el
árbitro también, que la pelota se le iba como veinte centíme-
tros al óbol, y en consecuencia suspendí el asedio, pero aquel
avivado siguió avanzando, quedó solo frente al golerito y se
mandó el zapatillazo. Gol y punto. Protestas y punto. No le
dije nada al Gómez, pero lo miré tan pero tan fuerte, que na-
da más que por eso me expulsó. Entonces empecé la vigilan-
cia. El juececito iba siempre al mismo café, de apelativo El
Titán, y yo empecé a marcarlo. Un día en que él no me había
visto, al salir de Caballeros registré, con estos ojos, que reci-
bía un fajo de billetes de manos del doctor Soca, que era pre-
sidente vitalicio del Gloria Celeste, bueno vitalicio hasta por
ahí nomás porque al año siguiente lo sacaron a patadas. Le
dejé tiempo a Gómez para que introdujera su platal deshonesto
en el bolsillo izquierdo del pantalón y luego regresé a
mi mesa como si ellos no existieran. Sin embargo, dos días
después fui nuevamente a El Titán (el Gómez estaba en el
fondo, leyendo el diario) y me mandé a bodega cuatro grapas
con limón, una tras otra ¿para agarrar coraje? puede ser, pe-
ro sobre todo para decirle cuatro verdades a aquel ganso. De
modo que, acabada que fue la cuarta grapa, me levanté como
pude, me acerqué a Gómez y le dije en voz alta: Oiga, podri-
do, a ver si no se vende más, al menos cuando jugamos noso-
tros. Usted sabe mejor que nadie que la pelota había salido al
óbol, ya que todo ocurrió al ladito suyo. El desgraciado no se
inmutó, se quedó sentado, levantó la vista y murmuró, apa-
rentemente tranquilo: Es una opinión pero también hay
otras, unos dicen que salió y otros que no, pero lo que yo
quisiera saber es por qué dice que me vendí. ¿Por qué? grité,
en un tono tan alto que yo mismo me puse un dedo sobre los
labios como pidiéndome silencio. ¿Por qué, eh? Pues porque
hace unos días, en este mismo café, pude presenciar cómo el
doctor Soca le daba un fajo y usted se lo guardaba sin la me-
nor alergia. Gómez no dijo nada, inclinó la cabeza como

öröm legkisebb jele nélkül zsebre tett. Gómez nem mondott semmit, már-már megbánóan lehajtotta a fejét, és egy pillanat múlva rádöbbsentem, hogy sírva fakadt. Képzeld el, voltam olyan hülye, hogy megsajnáltam azt a gazembert, sőt, egy kicsit meg is bántam a sértő szavaimat, odaléptem hozzá, és még a kezemet is a vállára tettem. Akkor viszont egészen váratlanul abbahagyta a sírást, és egy valóban emlékezetes ökölcsapást mért rám. Azt hiszem, hanyatt estem. Azért mondom így, azt hiszem, mert csak a sarki gyógyszerárban tértem magamhoz, ahol szalmiákot szagoltattak velem. Így Gómez, miután kiosztotta azt a pofont egy szerencsétlen részegnek (azaz: nekem), és ezzel tisztára mosta becsületét, töretlenül folytatta a karrierjét, és eljutott egészen az első osztályig. Én soha többet nem léptem pályára. És mindezt azért, mert egyenes és szókimondó voltam, piásan szókimondó.

A második berúgásomra évekkal később került sor, akkoriban a jónevű Iturralde & Morales stúdióban dolgoztam. Addigra már jól ismertem az összes balhéjukat, de velem általában jól bántak, és tisztességesen megfizettek. Egy reggel behívott Iturralde az irodájába, és azt mondta: Nézze, Soria, ma érkezik hozzánk egy William Roberts nevű angol kereskedő, egy úriember, aki hatalmas vagyon fölött rendelkezik, a sajátja és ügyfelei vagyona fölött is. Gyakorlatilag elkötelezte magát az itteni tevékenységünk mellett, ebből pedig mindannyian profitálni fogunk, maga is, természetesen. Sem Morales, sem én nem tudunk vele ebédelni, engem be-
rendeltek egy Nagykövetségre egy másik fontos ügyben, szegény Morales pedig megfázott. Így arra kérem, vigye el Roberts urat egy jó étterembe, természetesen a stúdió költségére, szórakoztassa, és tegyen a kedvére, ehhez maga nagyon is ért. Nézze, úgy issza a szeszt, mint a szomjas föld a vizet, azért próbáljon meg mindent előteremteni a számára. Holnap gondom lesz rá, hogy megkössük az üzletet, de magára bízom a mai szimpátiaküldetést. És elmosolyodott. Iturralde esetében a mosoly egyértelműen azt jelentette, hogy pont, leléphet. Így hát délben elmentem egy Remek Étterembe don Williammel, aki egy ellenállhatatlanul rokonszenves brit arc volt, hogy baszná meg, és ezt csak azért teszem hozzá, mert nyilvánvaló számomra, hogy az ő küldetészerű vedelése hozta meg az én szomjamat is. És, ahogy máskor, most is jött az őszinteségi roham. *Truth on the rocks*. A rohadt életbe! Amikor egyszerre végeztünk a harmadik whiskyvel, őt kineveztük győztesnek, engem meg a második helyezettnek. De míg ő lassan, nyugodtan evett, és eközben tálalt fel egy-egy mérgezett kérdést, én nagyokat nyeltem (néha nem is tudtam, hogy én csapok ekkora zajt vagy a ventilátor) és naiv válaszokkal kínáltam. Kész agyrém ez az igazmondás, ugye? Lassan, dadogás nélkül (ő dadogott), köhögés nélkül (ő köhögött), prüszkölés nélkül (ő sem prüszkölt) egy rutinos

humillado y de pronto me di cuenta de que estaba llorando. Fijate vos si seré turro que me dio pena de aquel delincuente y hasta me arrepentí un poco de mi párrafo agravante y me le acerqué y hasta le puse la mano en el hombro. Fue entonces que de improviso concluyó el llanto y me encajó un piñazo verdaderamente histórico. Al parecer caí de espaldas. Digo al parecer porque cuando recuperé el sentido estaba en la farmacia de la esquina y me hacían oler amoníaco. Después de eso, Gómez, limpiada su honra con aquel piñazo propinado a un pobre borracho (ergo: yo), siguió arbitrando y con los años llegó a Primera. Yo nunca más pisé una cancha. Y todo por ser veraz, alcohólicamente veraz.

Mi segunda papalina tuvo lugar años después, cuando trabajaba en el importante estudio de Iturralde & Morales. Yo les conocía todas sus trapisondas, pero en general me trataban bien y me pagaban decorosamente. Una mañana me llamó Iturralde a su despacho y me dijo: Oiga, Soria, hoy viene un comerciante inglés, de nombre William Roberts, todo un señor que maneja capitales inmensos, tanto propios como ajenos, y prácticamente está decidido a que lo representemos aquí, lo cual va a redundar en beneficio de todos, incluido usted, claro. Ni Morales ni yo podremos almorzar con él, en mi caso porque estoy citado en una Embajada para tratar otro asunto de importancia, y en el de Morales porque el pobre está con gripe. Así que le pido lleve, claro que con cargo al estudio, a Mr. Roberts a algún buen restaurante y lo entretenga, como usted sabe hacerlo, y le haga los gustos. Mire que chupa como dos esponjas, pero usted facilíteselo todo. Mañana yo me encargaré de él para concretar el negocio, pero hoy queda a su cargo la operación simpatía. Y sonrió. En Iturralde la sonrisa es un equivalente del punto y aparte. O sea que al mediodía me fui a un Gran Restaurante con don William, quien resultó un british simpaticón e hijo de puta, digo esto último con conocimiento de causa, ya que con el pretexto de su vocación bebedora, me convirtió a mí también en esponja. Y, como siempre, me vino la fiebre de la verdad. *Truth on the rocks*. Carajo. Cuando coincidíamos en el tercer whisky, él estaba campeón y yo vicecampeón. Pero mientras que él tragaba suave y dejaba una pregunta envenenada sobre mi plato, yo en cambio tragaba fuerte (a veces no sabía si el ruido era mío o del ventilador) y dejaba respuestas inocentes sobre el suyo. Qué manía la verdad, ¿no? Lentamente, sin tartamudear (él sí tartamudeaba) ni toser (él sí tosía) ni estornudar (él tampoco estornudaba), con la pulcritud de un veterano locutor de la BBC (porque hablábamos

BBC hírolvasó választékosságával (ugyanis egymás közt angolul beszélünk, nem hiába töltöttem hat évet az Ipari Forradalmi Múzeumban), részletesen elmeséltem neki a zsarolások, a csempészárúk, a csúszópénzek, csalások, fedezetlen csekkek és egyéb apróságok igaz történetét, ezek ott díszlegtek munkaadóim, az ő jövőbeni képviselői, titkos életrajzában. Ő eközben folyamatosan bátorított, mégpedig irigylésre méltó gyakorlottsággal, majd miután a saslikot leöblítettük vörössel, a lazacot fehérrel, még fölvetett néhány pótkérdést, és én megfelelő pótválaszokkal szolgáltam számára. A számla hatalmas volt, de elég pénzt vittem magammal a stúdióból. Végezetül csak annyit mondott nekem don William, hogy soha nem fogja elfelejteni ezt az ebédet, majd átadott egy névjegyet a birminghami címével. Ahogy búcsúzkodtunk, megölelt, mintha a fia lennék, és dicsérte a BBC kiejtésem. Másodszor végezetül: soha többet nem látták az országban, de még a környéken sem. Én sem találkoztam többet Iturraldével és Moralesszel, ugyanis még mielőtt brit cimboránk haza indult volna, fölhívta őket Carrascóból, és egy megsemmisítő telefonbeszélgetést intézett hozzájuk, vélhetően ez engem igen szarul érintett. Gyakorlatilag végkielégítés nélkül, jóformán ágyútűz közepette bocsátottak el a cégtől. Mi másra számíthattam azoktól a sötét alakoktól?

A harmadik berúgásomra sok évet kellett várni, a helyszín az akkori otthonom, az édes otthon. Addigra már elég jól alakult a sorsom. Feltételezem, ismered életrajzomnak e szakaszát. Hogy fölfrissítsem a memóriádat: cégvezető-helyettes voltam egy hűtőszekrénygyárban, a márkát most nem említem, még véletlenül se nyúlnék a levélreklám eszközéhez (soha nem volt semmi haszna). Konkrétan: aznap este Elisával ünnepeltük az öt éves házassági évfordulónkat. Ő egy üveg whiskyvel jelent meg, *black label* (a fent említett okokból itt sem említem a márkát), és gondolhatod, voltam olyan tapintatos, hogy koccintottam vele. A baj nem is abból származott, hogy egyszer vagy kétszer koccintottunk. A baj abból fakadt, hogy megittuk az egész palackot, feketecímkéstül, az utolsó csöppig. *Truth on the rocks*. Amikor végeztünk egy pohárral, a következő tölletbe mindig egyre több whisky és egyre kevesebb jég került, szóval már sejtettem, hogy ennek az estének is igazmondás lesz a vége. A whisky úgy folyt végig a testemen (vagyis a testemben, hallod?), mint valami őszinteségszerum. Csókolóztunk, ölelkeztünk, megint megcsókoltuk egymást, földíztünk egymáshoz, és amikor már minden készen állt arra, hogy ágyba bújjunk, az ágy ott várt ránk, megértően, frissen mosott lepedőivel, felkészülve élénk szexuális életünk csengettyűinek halk szavára (hogy tetszik a metafora, kolléga?), na abban a pillanatban feltartóztatatlan hullámokban kezdett feltörni belőlem az igazság. Amikor

en inglés, por algo hice seis años en el Anglo), le fui pormenorizando la historia real de chantajes, contrabandos, coimas, estafitas, cheques sin fondo y otras menudencias, que conformaban el historial clandestino de los patrones míos y eventuales representantes suyos. Mientras tanto, él me estimulaba con envidiable pericia, y tras regar las brochetas con tinto y el salmón con blanco, dejaba caer preguntitas adicionales que yo satisfacía con respuestas no menos adicionales. La cuenta fue fenomenal, pero yo había traído suficiente dinero del estudio. Como corolario, don William me dijo que nunca olvidaría este almuerzo y me entregó una tarjeta con sus señas en Birmingham. Al despedirnos, me abrazó como a un hijo y elogió mi acento de la BBC. Corolario II: nunca más fue visto en el territorio nacional ni en sus alrededores. Tampoco yo volví a ver ni a Iturralde ni a Morales, pues el british, antes de partir, les hizo una llamada demoledora desde Carrasco, gracias a la cual, se supone, yo quedé como la mierda. O sea que me despidieron poco menos que a tiros de bombarda y sin indemnización alguna. ¿Qué otra cosa podía esperar de aquellos necios?

La tercera papalina tuvo lugar muchos años después, en mi entonces hogar dulce hogar. Yo ya había progresado bastante. Creo que esa parte de mi currículum la conoces. Para refrescarte la memoria electrónica: era subgerente de una fábrica de heladeras, cuya marca no menciono para no caer en la propaganda epistolar (nunca ha servido de nada). Concretando: Elisa y yo celebrábamos esa noche nuestros cinco años de casados. Ella había traído una botella de whisky, etiqueta negra (por las mismas razones antes citadas, no menciono la marca), y podés suponer que yo no iba a tener la indelicadeza de no brindar con ella. El problema no fue que brindáramos una o tres veces. El problema fue que nos tomamos toda la botella, con etiqueta negra y todo. *Truth on the rocks*. Cuando terminábamos una copa y nos servíamos otra, echando cada vez más whisky y menos cubitos, yo me temía que esa noche iba a terminar diciendo verdades. El whisky recorría mi cuerpo (por dentro, ¿eh?) como un río de sinceridad. Nos besábamos, nos abrazábamos, nos volvíamos a besar, recordábamos tal o cuál anécdota de nuestra amorosa vida en común, y cuando ya estaba todo listo para acudir al lecho, que nos esperaba comprensivo, con sus sábanas recién estrenadas, preparado para que allí sonaran los tiernos cascabeles de nuestro bien entrenado erotismo (¿qué te parece la metáfora, colega?), justamente entonces la verdad empezó a salirme en incontenibles bocanadas. Cuando le

kedvesen és gyöngéden azt mondtam a röviddel azelőtt lemeztele-
nített feleségemnek, hogy csöppnyi kétségem sincs afelől, hogy
neki van a legesleggyönyörűbb, sőt egyenesen eszményi teste azok
közül a nők közül, akikkel az elmúlt öt évben szeretkeztem, egyál-
talan nem látszott rajta, hogy értékelné e csodálatos és páratlan
bókot, sőt, úgy kulcsolta össze elragadó lábait, mintha nem is a
szemérme színmezét zárná el előlem, hanem mindjárt Dien Bien
Phu vagy a toledói fellegvár védelmére kelne, ezt követően kitartó
mosollyal az arcán fölkészült, hogy végighallgasson. A whiskytől
és az igazságtól megrészegevedve pedig kitört belőlem a megzabo-
lázhatatlan szókimondás és a lehenyerlő őszinteség, beszéltem ne-
ki Mónikáról, és csaknem véletlen találkozásunkról Rióban (ahol
üzleti úton voltam), Aliciáról, és egészen rövid együttlétünkéről egy
külföldinek aligha nevezhető helyszínen, Duraznóban, meséltem
Rositával űzött titkos légyottjainkról (e konkrét esetben súlyosbító
körülménynek számított, hogy a legjobb barátnőjéről van szó), egy
kellemes, Mar del Plata-i hetemről (Hűtőgépgyárosok Felsőveze-
tői Konferenciája), melyet Valeriával, a divattervezőjével töltöttem
el, azonban minden esetben biztosítottam őt (merthogy valóban
igazmondó voltam), hogy e remek feminák közül egyik sem tud
olyan tökéletes testet fölmutatni, mint ő. Amikor már csak két név
volt a listámon, hirtelen feltűnt, hogy Elisa egyre kevésbé mezte-
len, aztán rövidesen rájöttem, hogy öltözködik. Csakhamar tuda-
tosult bennem, hogy mindent újra magára öltött: fehéreneműt, ru-
hát, harisnyát, cipőt, nyakláncokat, órákat, még a vaskos krokodilbőr
tárcája is a kezében volt. Ennek vaskosságát nemsokára saját bőro-
mön is megtapasztalhattam, ugyanis galád módon ezzel a tárcával
verte be az orromat. A szükségszerűen bekövetkező ajtócsapódás
után megértettem, hogy magamra maradtam, s miközben a vér
lassan előntötte az ajkaimat, úgy éreztem, hogy a vérpatakban a
vörösvérttesteken kívül ott folydogál az igazság, a szégyenteljes
igazság is, meg néhány deci fekete címkés skót whisky. Összefog-
lalva: a válás két évig elhúzódott, mivel Elisa nehezen talált tanú-
kat, akik igazolták volna házasságtöréseimet (sem Rosita, sem
Valeria nem volt hajlandó tanúskodni), és még nehezebben tudta
bizonyítani az italhoz való állítólagos vonzalmamat (hisz erre oly-
ritkán volt példa). Elisa azt nem értette meg, hogy teljes szívem-
ből szeretem őt, és azok a lényegtelen félrelépések csak *scherzók*
voltak, nyitányok, prelúdiók, végső soron mind csak szórakozás,
egyáltalán nem foghatók ahhoz a csodálatos, öt éven át zengő sze-
relmi szimfóniához, melyet a testére és a testemre hangszereltünk.
Azt hiszem, nem szükséges magyaráznom, miért nem nyúltam a
palack után bánatomban. Egyszerűen beletörődtem a megváltoz-
tathatatlanba, és egy hosszú szexmentes időszakkal kínoztam ma-
gam. Egy hétig tarthatott, nagyjából.

dije, solícito y lleno de cariño, a mi recién encuerada esposa,
que no tenía dudas de que su adorado cuerpecito era infini-
tamente más hermoso que el de todas las mujeres con las
que había hecho el amor en los últimos cinco años, ella no
pareció advertir el maravilloso e infrecuente elogio que le
estaba brindando, de modo que encogió sus esplendorosas
piernas, como si en vez de ocultarme las mieles de su sexo
estuviera más bien defendiendo Dien Bien Phu o el Alcázar
de Toledo, y simplemente se dispuso a escucharme, sin que
de sus labios se borrara la sonrisa. Y yo, borracho de whisky
y de verdades, inconteniblemente veraz y avasalladoramente
honesto, le fui hablando de Mónica y nuestro encuentro casi
casual en Río (viaje de negocios), de Alicia y nuestro brevísi-
mo idilio en un lugar tan poco internacional como Durazno,
de mis furtivas intimidades con Rosita (en este caso concreto
había un agravante: era su mejor amiga), de mi agradable se-
mana en Mar del Plata (Congreso de Ejecutivos Refrigerera-
dores) con su modista Valeria, siempre dejando constancia
(porque yo era veraz) de que ninguna de esas buenas féminas
podía mostrar un cuerpo tan perfecto como el suyo. Cuando
sólo me quedaban dos nombres en la lista, advertí de pronto
que Elisa estaba cada vez menos desnuda, aunque enseguida
me di cuenta de que en realidad se estaba vistiendo. Tuve
conciencia de que se había puesto todo: ropa interior, vesti-
do, medias, zapatos, collares, reloj y hasta una sólida cartera
de cuero de cocodrilo. Justamente, de esta solidez tuve com-
probación inmediata, ya que fue un horrible carterazo el que
me abolló la nariz de manera alevosa. Cuando, tras el porta-
zo de rigor, advertí mi condición de abandonado y la sangre
empezó a derramarse sobre mi boca, creí percibir que en
aquel manantial no sólo había hematíes sino también verda-
des, bochornosas verdades y algunos decilitros de scotch
etiqueta negra. Resumiendo: el divorcio demoró dos años, ya
que a Elisa no le fue fácil conseguir testigos de mis adulterios
(ni Rosita ni Valeria accedieron a serlo) y mucho menos de
mi presunta inclinación (por otra parte, tan esporádica) a la
bebida. Lo que Elisa no comprendió fue que yo la quería
entrañablemente y que todos aquellos insignificantes deslices
sólo habían sido *scherzi*, oberturas, preludios, divertimentos
en fin, nunca comparables a la gran sinfonía amorosa que
durante cinco años había tenido lugar entre su cuerpo y el
mío. No necesito aclararte que no me emborraché para con-
solarme. Simplemente me resigné y me autoflagelé con una
prolongada abstinencia erótica. Una semana o algo así.

La cuarta papalina sucedió no hace mucho y fue en una

Nem is olyan rég, egy legénybúcsún rúgtam be negyedszer. Megnyugtatlak, már előre rettegtem az alkohol igazától, mely azelőtt mindig bajba sodort. Amikor lerészegedtem, igazmondásom szűrőjén keresztül bulldózerként öltött testet bennem felebarátaim minden stiklije. Ezért fordultam el az alkoholtól és a vele együtt járó igazságtól. De Arturito legénybúcsúján megint megtörtént a dolog, ezúttal vörösborral, talán ezért nem volt olyan szörnyű. Már a disznó viccek rázós etapjában jártunk, és bővérű történeteket meséltünk egymásnak a nászéjszakákról úgy általában. Undorító pinceszagú volt mindannyiunk lehelete. A lényeges különbség az volt közöttünk, hogy a többiek csak a bortól rúgtak be, én viszont a bor mellett az igazságtól is. Amikor észrevettem, hogy Arturito kárára viccelődnek, hogy képtelen és erősen túlzó jóslatokba bocsátkoznak nászéjszakájával kapcsolatban, egyszer csak eldurant az agyam, meg kell védenem a barátomat, gondoltam, ezért hangosan azt mondtam (ha berúgok, mindig felemelem a hangom), Arturito, igazán nem nagy dolog, ha nem hiszed, kérdezd meg Fermínt, ő már elég jól ismeri a menyasszonykádát. Érted, csak ennyit mondtam, még csak azt sem tettem hozzá, hogy bibliai értelemben ismeri. Szóval néma csönd lett, nem mondom, hogy síri csönd, inkább amolyan kórtermi csönd (elsősegély). Fermín és Arturito egymással szemben ültek, közöttük az asztalon csak néhány tányér, tál, palack, pohár satöbbi volt, ezek viszont egykettőre átalakultak, és egykori tányérok, egykori tálak, egykori palackok, egykori poharak, egykori satöbbik lettek. A legrosszabb az volt, hogy Fermín arcán látszott a büntudat (persze, hiszen szigorúan az igazat mondtam), és minthogy Arturito, aki jó barátom, tudott arról, hogy részegségem és igazmondásom szíamí ikertestvérek, hát egyikük sem foglalkozott velem, merthogy én valójában csak a vox populi, vox Dei szerepét töltöttem be, aztán rögtön át is vedlettem egy, ki tudja, talán sorsdöntő boxmérkőzés kiváltságos nézőjévé. Fermín a nyakánál fogva, pusztá elővigyázatosságból fölkapott egy borospalackot, de Arturito egy ökölcsapással a földre küldte a palackjával együtt. Aztán a vőlegény átvetődött az asztalon (meg sem próbálom leírni, mi csörömpöléssel), és a földön buzgólkodott tovább Fermín megsemmisítésén, ő viszont, mint-hogy röptében sem ejtette ki kezéből hirtelen került önvédelmi fegyverét, e helyzetében esélyt kapott rá, hogy egy jókora suhintással fejbe vágja vele Arturitót, minek következtében először elhalasztották a balszerencsés esküvőt, majd végleg törölték, ugyanis, miután a menyasszony megtudta, hogy személye volt a *leitmotiv* a legénybúcsún, úgy nyilatkozott, hogy ennyi szégyen és rágalmozás után (jobban tette volna, ha csak a szégyent említi) már soha-soha nem fog megházasodni. Ezzel szemben, ahogy bizonyára emlékszel rá, fél évvel később feleségül ment egy jenk

despedida de soltero. Te aseguro que yo le había tomado cierto pánico a la verdad alcohólica, ya que siempre me había traído malas consecuencias. Cada vez que me había emborrachado, la necedad de mis prójimos pasaba sobre mi veracidad como un *bulldozer*. Y eso me había alejado del alcohol y su verdad anexa. Pero en la despedida de Arturito, la cosa fue con vino tinto, y tal vez por eso no me fue tan mal. Ya estábamos en la peligrosa curva de los chistes verdolagas y de las burlas sangrientas sobre noches de bodas en general. Todos teníamos un aliento a bodega que daba asco. La diferencia consistía en que los otros estaban borrachos sólo de vino, y yo en cambio de vino y de verdad. Cuando capté que se reían del pobre Arturito haciendo los más delirantes y abusivos pronósticos acerca de su Noche, se me iluminó la sesera, pensé debo defender a mi amigo, y entonces dije en voz alta (cuando me emborracho subo siempre el volumen), Arturito, no será para tanto y si no pedile informes a Fermín, que a tu noviecita él la conoce bien. Fijate que sólo dije eso, ni siquiera agregué que la conocía en el sentido bíblico. Bueno, se hizo un silencio, no diré de funeraria sino más bien de nosocomio (primeros auxilios). Fermín y Arturito estaban frente a frente, sólo separados por platos, fuentes, botellas, copas, etcétera, que en pocos segundos pasaron a ser ex platos, ex fuentes, ex botellas, ex copas, ex etcétera. Lo peor fue que Fermín puso cara de culpable (claro, lo que yo había dicho era rigurosamente cierto) y como Arturito, que es buen amigo mío, sabía que mi borrachera y la verdad siempre fueron hermanitas siamesas, ni uno ni otro se ocuparon de mí, que en realidad sólo había cumplido el papel de vox populi vox Dei, y ahora había pasado a ser el espectador privilegiado de un round que podía ser definitorio. Fermín había tomado precautoriamente una botella por el pico, pero el piñazo de Arturito lo envió al piso con botella y todo. Además, el novio saltó por sobre la mesa (ni te cuento lo que fue aquel estropicio) y trató de seguir amasijándolo en el suelo, pero Fermín, aun en su vuelo privado, había seguido aferrado a su improvisada arma defensiva, de modo que estuvo en condiciones de propinarle a Arturito un botellazo en plena testa, con lo cual el casorio quedó primero en suspenso y luego definitivamente cancelado, ya que cuando la novia se enteró de que había sido el leitmotiv de la despedida, dijo que después de esa vergüenza y de esa calumnia (mejor se hubiera quedado en lo de vergüenza) nunca nunca jamás se casaría. En realidad, como vos seguramente recordarás, se casó seis meses después con un turista yanqui que se la llevó

turistához, aki magával vitte Massachusettsbe. Arturítóval továbbra is jó barátok vagyunk, mivel úgy gondolja, hogy a piás szókimondásommal levettem a válláról egy súlyos keresztet. Azért fogalmaz így, mert meggyőződéses katolikus. Hát, látod, itt vagyok, most már örökre józanul.

Ja, még nem meséltem el az ötödik és utolsó esetet, pedig ez a legfontosabb. Otthon szívtam be, kettesben a palackkal. A cselekményt szándékosan, előre kitervelt módon követtem el, ráadásul tudtam, hogy ez lesz az utolsó alkalom. Így az esemény fontosságához illően egy Chivast választottam, (levélreklám, de már mindegy). És lassacskán berúgtam, poharat pohár követtem, és ismét jött a *truth on the rocks*. Húszpercenként a tükörbe néztem, így tartottam szemmel, hogyan lépdelen (vagyis, hogyan menekülök kétségbeesetten) az igazmondás felé. Egy elegáns sötét öltönyt viseltem, nyakkendővel. Komolyan gondoltam a dolgot. Amikor úgy ítélt meg, hogy készen állok, fölemeltem a telefonkagylót, tárcsáztam Elisa számát, és ahogy meghallottam imádott hangját, azt mondtam, Elisa, én vagyok, szépen kérlek, ne tedd le. Részeg vagyok, csak és kizárólag azért rúgtam be, hogy higgy nekem, hogy tudd, az igazat mondom, ezenfelül most Carlos de la Púa Pomádézott választékára tett kézzel esküszöm neked, hogy soha többet nem fogok berúgni. Elisa, szeretlek, imádlak, nálad jobban semmit sem szeretek az életben, Elisa, jöjj vissza hozzám, örülten hiányzol, ha nem jössz vissza, érzem, hogy végez velem egy infarktus vagy egy daganat vagy egy hemiplégia, vagy valami hasonló, Elisa, szeretlek, imádlak és a többi. A vonal másik végén csönd fogadott, hosszú, jelentős, spirituális, mit tudom én, igazából kurva nagy csönd. Én pedig reszkettem, tudtam, hogy ettől a csöndtől függ az életem. Végül Elisa megszólalt: Hiszek neked, hiszek, mert részeg vagy, és tudom, mégpedig keserű tapasztalatból, hogy ilyen körülmények között igazat mondasz. Tudod jól, hogy én is imádlak. Hiszek neked, de csak egy feltétellel: ezután soha többet ne mondj nekem igazat! Esküszöm, Elisita, ezért is ígértem meg, hogy soha többet nem rúgok be. Az alkoholt le tudom győzni, az igazságot nem. Akkor azt mondta, szerelmem, én pedig, Elisita, és nem is meséltem tovább, mert mindkettőnk telefonja megtelt nyájas szenvedéllyel. Íme, leírtam mindent, Amílcar. Végre más ember lettem, nem is tudom, hogy mondjam neked, józan és hazug, készen arra, hogy új életet kezdjek. Elisita, aki újra itt van mellettem, szintén üdvözl. Köszönöm türelmed, ölellek szeretettel.

K. G. fordítása

In: MARIO BENEDETTI: *Despistes y Franquezas*. Montevideo, 1989, Arca

a Massachusetts. Con Arturito seguimos siendo amigos, porque cree que con mi alcohólica verdad lo salvé de un vía crucis. Él dice esas cosas porque es muy católico. Y aquí me ves ahora, sobrio para siempre.

Ah, pero me falta contarte la quinta y última, que es la principal. Me la pesqué en mi casa, solitos la botella y yo. Lo hice adrede, calculadamente, sabiendo además que sería la última. Por eso, debido a la importancia del evento, elegí un Chivas (propaganda postal, pero ya no me importa). Y fui empinando, copa tras copa, *truth on the rocks* una vez más. Cada veinte minutos me miraba en el espejo, a fin de ir detectando mi progresión (en realidad, mi última fuga) hacia la verdad. Estaba vestido de oscuro y con corbata. La cosa iba en serio. Cuando yo mismo dictaminé que estaba listo, levanté el tubo del teléfono, marqué el número de Elisa, oí su voz tan amada, le dije Elisa soy yo, por favor te pido que no cortes. Estoy borracho, me emborraché pura y exclusivamente para que me creas, para que sepas que te digo la verdad y además te juro, con mi mano puesta sobre la Crencha Engrasada, de Carlos de la Púa, que nunca más me emborracharé. Elisa, te quiero, te adoro, sos lo que más quiero en mi vida, Elisa volvé conmigo, te extraño una barbaridad, si no volvés conmigo sé que me va a venir un infarto o un tumor o una hemiplejia o algo así, Elisa te quiero, te adoro, etcétera. En el otro extremo del cable se produjo un silencio profundo, significativo, espiritual, qué sé yo, en realidad un silencio del carajo. Y yo temblando, sabiendo que en ese silencio se jugaba mi vida. Al final sonó su voz: Te creo, te creo porque estás borracho y sé, por amarga experiencia, que en esas circunstancias decís la verdad. Yo también te adoro, vos lo sabés. Pero te creo con una condición: después de esta vez, nunca más me digas la verdad. Te lo juro, Elisita, por eso te prometo que nunca más me emborracharé. Al alcohol puedo sobreponerme pero a la verdad no. Entonces ella dijo querido y yo dije Elisita y no sigo contándote porque su teléfono y el mío quedaron todos babeados de amor. Así que ya lo sabés todo, Amílcar. Soy por fin otro hombre, cómo te diré, sobrio y mentiroso, dispuesto a comenzar una nueva vida. Elisita, que está a mi lado, también te manda recuerdos. Gracias por la paciencia y un fuerte abrazo.